

tehén vonatsínekre cipelése néhány kamasz által fizikai képtelenség (hacsaknem egy fordítási hiba csúszott a történetbe, és a tehén igazából borjú). A csoport remek színészi munkával oldja meg a töredékes szerkesztésben felkínált etűdszerű szituációkat, kellő mértékben adagolja a humort a történetbe, aminek köszönhetően a mű minden tragikuma könnyedén emészthetővé válik. Némi formanyelvi tisztázatlanságot, vagy inkább következetlenséget érzek a munka mögött – a hogyan is kellene olvasni ezt az előadást kérdésre ironikus, tarantínói, improvizációs színházi, illetve lélektani realista eszközök is kínálkoznak.

Mindent összevetve a fesztivál maradéktalanul megfelelt a diákszínjátszás támasztotta kritériumoknak, hiszen egyszerre volt friss, ötletes, kísérletező, klasszikus irodalmi és kortárs műveket felvonultató, öndefeniciós törekvéseknek teret adó, oldott és mégis várakozással teli. Mint a prizma, ami képes felmutatni azt, hogy a simán fénynek érzékelt jelenségen (az ifjúságon) belül milyen sok különböző, önmagában is értékes egyediség rejlik.

Négy nap gyönyörű diákszínjátszás Budapesten

– Közép-magyarországi Regionális Diákszínjátszó Találkozó –

Körömi Gábor

A fesztivál megnyitója a Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnáziumban (NNÁ) volt 2018. március 23-án, pénteken. Az idei találkozót 29. alkalommal hirdette és szervezte az ODE, országosan több mint ezer diák vett részt a regionális bemutatókon, ezen a négynapos fesztiválon legalább háromszáz diák szerepelt (This is Sparta!). Az első két nap a „Nemes Nagy”-ban, a másik kettő pedig a Vörösmarty Mihály Gimnáziumban (VMG) került megrendezésre. Következzenek hát sorban az előadások.

Különös természetesség kerestetik – NNÁ Tánc 12. A – rendezte: Újvári Milán

Táncszínházi előadást láthattunk, mely a belső és a külső világ kérdéseit tette fel. Mit mutatok magamról a világnak, mi látszik belőlem, közben keresem a választ arra, hogy ki vagyok valójában. A lenyűgöző technikai tudású táncosok egyaránt otthonosan mozognak az egyéni és a csoportos gyakorlatokban. Az etűdsorban egyszer csak elszabadul a pokol, egy komplett zombi-apokalipszis világa tárul elénk. Az egyformaság, a közös mozgás mellett ugyanakkor mindenkinek volt egy pillanata, amikor megmutathatta az arcát. Amit mutat magáról, amit gondol magáról és ahogy megéli a színpadi egyedülétet, mely az őszinteség és a hitelesség alapja. A helykeresés és a szerepkeresés egyébként is jellemezte az előadásokat, de talán ez az életkorból és a művészeti képésből is fakadt.

Vörös Rébék – NNÁ Tánc 10. A – rendezte: Gera Anita, Asztalos Dóra

Az osztály az Ádámok és Évák ünnepére készített koreográfiáját mutatta be, mely Arany János *Vörös Rébék* című balladájára épült. A ballada mozgásszínházi feldolgozásába belefért a néptánc mozgásvilága és a prózai szövegek beépítése is. Szép táncszínházi etűd volt a kasznáros jelenet, s az a pillanat, amikor egyszer csak mindenki vörös parókában forgott a színpadon. Az egyéni megszólalások kisebb ereje és az „Ádámok” kötött műsorideje miatti pörgetés talán nem segített az előadásnak, de a ballada mozgásszínházi feldolgozása számos olyan pillanatot tartalmazott, melyben a végzettségűség izgalmas távol-keleti színházzá varázsolta az Arisztotelészről elnevezett tornatermet.

Ősz, Tél, Nyár, Tavasz – NNÁ 12. A – rendezte: a 12. A osztály és Góbi Rita

Az alma volt a tizenkettedikesek előadásának fő motívuma, melyet az elején mindenki elfogyasztott, szabadon hagyva bennünk, hogy egy technikai eszközt látunk, vagy egy bibliai szimbólumot fogyni a szereplők kezében. Vivaldi örök zenéjére láthattunk egy sokszínű etűdsort, melyből az évszakokhoz kapcsolódó fő motívumok közül a madarak fióka léte, a jégpálya csúszóssága, a strand sokszínűsége és a virágzás pompája maradt meg bennem a legjobban. A sok-sok apró etűd valószínűleg teljes összefoglalója akart lenni a próbák során keletkezett valamennyi ötletnek. Talán elkelt volna egy erőteljesebb dramaturgiai beavatkozás, ami természetesen egy osztálybemutatonál nem lehet szempont, hiszen ott mindenkinek meg kell mutatkoznia. Az előadás legerősebb képeibe mindig került egy kis humor, a világokból világokba repülés szinte szabad asszociációkat keltett bennünk, nézőkben – mint a szakmai beszélgetés során kiderült, eredetileg ez volt alkotók szándéka.

Kölykök, Reiszner Dárió és Virtics Norbert – rendezte: Újvári Milán

A két tizedik osztályos fiatalember fekete és fehér pólóban vár minket a szűk színpadon. A fekete figura a tér aranymetszésében harmonikusan mozog előre, míg a fehér szakadozottan küzd a térrel, igyekszik legyőzni az akadályokat. Az aprócska Karinthy teremben két ellentétes mozgásvilágot mutatnak be a táncosok, keresve világaik között a kapcsolódási pontokat. A kísérlet közben pólót (és ezzel mozgáskultúrát) cserélnek, s a párhuzamos terekben lassan visszatérnek a másik figura kezdőállapotához.

Mozart, Händel, Bach, Chopin, Bartók Béla és Frank Rebeka – NNÁ Tánc – rendezték a tanulók és Góbi Rita

A csapat projektként kezdett el dolgozni egy ötleten, mindenki keresett egy saját zeneszerzőt, ehhez történetet, hangulatot, melyet a zenébe látott, s ezeket a mozgástanulmányokat egészítették ki a közös munka során Góbi Rita vezetésével színházi produkcióvá. Az elején a kezdőjáték ugyan azt hiteti el velünk, hogy a felkínált zeneszerzők találkozni is fognak, de az egymás után következő etűdök meggyőznek ennek ellenkezőjéről. A végén közös diszkóval zárnak, mely inkább befejezése volt egy etűdsornak, mint egy műves színházi előadásnak. A karakterek remekül eltaláltak, igazi táncosokat láthatunk a színpadon, akik ki tudják fejezni érzéseiket, látomásaikat, s hagynak minket elveszni a zeneszerzők és asszociációink tengerében.

Gardrób – Pesthidegkúti Waldorf Iskola, Matura – rendezte: Kiss Péter

A klasszikus színpadi térben egy klasszikus helyzetet találunk, egy tökéletesnek látszó kapcsolatban a harmónia megbomlik és felsejlenek, mi több, előjönnek a gardróból a régmúlt idők asszonyai. Judit (mi más lehetne a női szereplő neve) az exek segítségével elmerül a férfilelek bugyraiban. Néha el kellett gondolkodnom, hogy mit akarnak a régmúlt idők naftalinos szellemei ettől a közbelépéstől, és egyáltalán milyen kapcsolatban vannak egymással. Eközben elmesélték, eljátszották az exek ismerős történeteiket, majd az egyikük kibukik egy erős monológban, majd a végjátékban végignevetgéljük a férfi főszereplő közhelyes csajozós mondatait. Bár a ritmus néhol megtörik, a színpadi jelenlét pedig a klasszikus verbális színházat idézi, mégis elmondhatjuk, hogy vállalkásukat remekül teljesítették.

FAME – NNÁ/KIMI 12. B – rendezte: Zuti Krisztián

A *FAME* és a NNÁ sajátos egyvelegét mutatta be a tizenkettedik osztályos csapat Zuti Krisztián vezetésével. A sajátos szó itt elsősorban arra vonatkozik, hogy a remek karakterek sem tudták feledtetni, hogy nem egy iskolában, és nem egy dramaturgiai szalon vagyunk, hanem többön, ami próbára tette a közönség figyelmét. Az amerikai iskola egyszer csak egy lengyel iskolává változott, majd magává a Nemes Naggyá, ahová szerintem egyébként egyből el kellett volna helyezni a történetet. Semmi amerikai szörkábat, hippifelszerelés, távolítás, csak játsszuk magunkat, hétköznapijainkat, sikereinket, balsikereinket, viszonyunkat a sikerhez és a sikertelenséghez, a küzdéshez, és a környezetünk viszonyát hozzánk és ehhez a küzdelemhez. Többet megtudtam az iskoláról ebben az előadásban, mint a tanáriban az előadások közti szünetekben. A nézőtéri felnevetések, kuncogások mind-mind azt jelezték, hogy róluk, rólunk szól az előadás. A torzóként maradt zenés színházi előadásban egyszer csak mindent előnt a Liliom néhány jelenete. A hullámozó cselekmény ellenére feledhetetlen diákkaraktereket láthattunk – mint a tükörben – és közben fülünkben szól az előadás legfontosabb dala: „Akkor is játssz még!”

Kihallatszik – Színjátók a Városmajoriból – rendezte: Farkas-Sára Eszter és Farkas Attila

Egy rendkívül szimpatikus kezdő színjátós csapatot láthattunk a Városmajori Gimnáziumból. A kicsit rejtélyesre sikeredett előadascím hamar lelepleződik – a belső hang hallatszik ki a játszott jelenetekben, melyet a szereplők még a pólójuk feliratával is jeleznek. Belső hangjaik már az előadás első pillanatától kezdve kísérik az eseményeket – a nézőtéri morfondírozástól kezdve az emberélet útjának állomásaiig, a születéstől a gyermek- és kamaszkoron át egészen a felnőtt korig. Az önismereti performance-ban, melyet stílusosan egy osztályteremben tartottak, előkerül a saját belső hang táblarajza, valamint egy felolvasott saját vers is. A szeretetreméltó és kedves csapat egyelőre a tanterem bebeszélésével is birkózik, de a leltárszerű jelenetfüzér azt ígéri, hogy a városmajori csapat jövőre meglepheti közönségét.

Boldogtalanok – NNÁ/KIMI 12. B. – rendezte: Zuti Krisztián

Füst Milán *Boldogtalanok* című színdarabját dolgozta fel Zuti Krisztián másik csapata, akik a hagyományos színházi eszközök bútorok és berendezési tárgyak helyett klasszikus amatőr-színházi tárgyakat használtak az előadás díszleteként. Létra, kád, hinta mind-mind régi amatőr-színházi elemek, melyek szerepeltetése olykor még tiltott is volt a színjátóscsoportok között, olyannyira gyakorivá és közhelyessé vált használatuk. Most oly természetes egyszerűséggel dolgoztak benne a színészek, hogy egyértelműen kitűnt, nem csak próbálták a helyzeteket, hanem értelmezték és alaposan elemezték a sűrű színpadi szöveget. Pénz – gyerek – munka – szerelmek – hazugságok – igazi felnőtt-sorsokat, döntési helyzeteket ábrázolnak szereppárokból. Egy-egy nő

szereplőt megkettőztek, ami nem volt zavaró, sőt, a páros szerepekben is erős mindenki jelenléte. Nem csak azokat látom, akik bent vannak a szituációban, hanem azok koncentrációját is érzem, akik kívül vannak. Pörög a homok, mint az idő felettünk. A létra bizonytalansága egyszerre jelenti a szereplők bizonytalanságát és egyszerre reflektál a nézőtérben ülők életének bizonytalanságaira és esetlegességeire.

Saga – NNÁ/KIMI Petrezselyem kékje – A csoport – rendezte: Eck Attila

A nap végén került sor a *Saga* című előadásra, melyben a tizenegyedik osztályosok egyik fele Eck Attila vezetésével a skandináv mondakörbe vezetett be minket. Az estimates helyzetben újrateremtik a mondavilág szereplőit. Még nem tudjuk, csak az előadás végére áll össze, ők nem egy falu népe, hanem maguk „A” szereplők, akik úgy élhetnek tovább, ha újra és újra elmeséltetik történetüket a tudós mesélő asszonnyal. Erős és szép képek, intenzív színpadi jelenlét jellemző végig az előadásra, melyben egy-egy elbukott szereplő dióként gurul ki a színpadról. Hét stációban látjuk az istenek és a hősök epizódjait a mondakörből. Az erős csapatjátékban, a végiggondolt alakítások közül kiemelkedik a kovácsisten Thor groteszk figurája és Loki farkasgyermek. Odin egyfajta maffiafőnökként igyekszik életben maradni a világ viszontagságai között, felhasználva minden aljas, hazug eszközt, árulást hatalmának megtartása érdekében, hogy a legvégén bűnei alatt diólatinaként omoljon rá a világ isteneinkre.

Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája – Pesthidegkúti Waldorf Iskola csoportja – rendezte: Kiss Péter

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola diákszínjátszói García Márquez kisregényének Forgách András által írt színpadi változatából indultak ki a *(A Szűz, a Hullá, a Püspök és a Képek)*. A szimultán színpadon lépésről lépésre kerülünk közelebb a bűntényhez – a megesett lány testvéri megbosszulásához, s ahhoz, hogy miként válik egy közösség cinkossá egy gyilkosságban. Bár az előadás szereplői nem tudják végig tartani a feszültséget, az erős és jól eltalált karakterek eljutnak a krimi befejező tragikumáig. Felmerülhet a kérdés: vajon mi a fontos a játékosoknak ebben a történetben? A válasszal sajnos egy kicsit adós maradt az előadás.

Csontbrigád – NNÁ/KIMI 12.B. – rendezte: Tóth Laura

Tóth Laura koreográfiája/rendezése egy irodalmi anyagot dolgozott fel, Rejtő Jenő *Csontbrigád* című regényét. A történet egyes elemeinek táncos feldolgozásához számos mozgásszínházi elemet építettek az előadásba, így jutottak el az érvényes színpadi adaptációig. A kocsmái karakterek, a verekedés, a kihallgatás sorban egy-egy nagyszerű mozgásetűd, ugyanakkor a darab a *Csontbrigád* jelenetekig jutva átváltozik egyfajta véglény-történétté, melynek ismétlődései, pontos koreográfiája igencsak megmozgatja a nézők fantáziáját. Az elején még eklektikus zenei anyag is egységesedik, a szenvedés esztétikumát felmutatva fülünkben cseng a zárómondat, mely Rejtő földi életére is rímel: nem tudni, hol kezdődik a bűn és hol ér véget az ember.

Kortársunk, Csokonai – Kispista Színház – rendezte: Varsa Mátyás

A vecsési Kispista Színház Csokonai-versösszeállítással készült, melyben a rendező Csokonai *A méla Tempelfői* című (önéletrajzi ihletésű) színművének jeleneteit ötvözte a költő allegorikus állatverseinek dramatizálásával. Bár a kultúráközvetítés és a tiszta beszéd szándéka sugárzik a színpadról, mégis számos hiányérzet maradt bennünk mind a részletek kiválasztása, mind pedig a versek feldolgozása és a színpadi világ megteremtése kapcsán. Varsa Mátyás és vecsési csapata, reméljük, hamarosan színdarabba is belefog, melyben a jó hangú, lelkes diákszínészek több kapcsolódási pontot találnak majd jelenükhöz, problémáikhoz.

Bernarda Alba háza – POK-kör – rendezte: Dubai Péter és Sándor Melinda

A POK kör Dunaújvárosból érkezett, s előadásuk számomra meglepetéssel kezdődött. García Lorca *Bernarda Alba háza* című darabját többnyire olyan helyzetben szokták elővenni a diákcsoportok, amikor kevés a fiúszereplő, vagy leginkább egy sincs belőle. Itt pedig a darabkezdő szolgálólány jelenetet két fiatalember vezette elő. Azután viszont hagyományos diákszínházi Bernardát láthattunk, mely egy kicsit elveszett a hatalmas térben. A külsődleges színészi és színpadi eszközök használata ilyen távolságból még inkább felnagyítódott, és esetlegessé tette a szerepek értelmezéseit is.

Csordultig – NNÁ/KIMI 12.B. – rendezte: Zuti Krisztián

A találkozó egyik legimpozánsabb kísérletéhez nehéz pontos szavakat találnom. Olyan volt az egész, mint egy csehovi pokolraszállás. A fiatal színészek levittek minket egy baráti találkozóra az alagsorba. Mintha a saját osztálytalálkozónkat látnánk kívülről – újratalálkozás eltemetett szerelmekkel, barátokkal, a befejezetlen kamaszok kérdéseivel, de közben telis-teli minden helyzet Anton Pavlovics szellemével. Kint fő a pörkölt, néhányunkat ki is csábítja a nézőtérrel, majd, amikor elfogynak a szereplők a szobából, átmegyünk egy másik helyiségbe. Ülünk huszonvalahányan a nézőtérben, látunk kb. tizenkét fiatal, akik előttünk élnek, vagy inkább keresik életüket: nyögnek, igyekeznek feldolgozni múltjukat, jelenüket. A zárt szituáció nem enged el, mindvégig sodor magával. A spleen ott van előttünk, mellettünk, bennünk: észrevétlenül mi is csehovi

hősök leszünk. A törékeny összhang megszületik, fájdalmasan nevetünk a szerelmek között vergődő embe-
reken. Kicsit talán túl sok a cselekményszál, miközben mindegyik ugyanazt az élethelyzetet boncolgatja:
sikerről, sikertelenségről, reménytelen és beteljesült szerepekről, egész elhibázott életünkről, ámen.

A mezők fehér lovagja – NNÁ/KIMI MFL Csoport – rendezte: Gyevi-Bíró Eszter

Az utolsó „nemesnagyos” előadás a tizenegyedikes színész osztály másik fele volt. Gyevi-Bíró Eszter csapa-
ta, Eck Attilához hasonlóan világteremtésből vizsgázott, remekelt. *A mezők fehér lovagja* című előadásuk
Pavel Bazsov *A rézhegyek királynője* című mesekönyvéből dolgozott, több mesét összegyúrva szláv hőstör-
ténetté, mítosszá. Világ- és színházteremtés közben megismerkedett a csoport a mesemondás és -játszás alap-
jaival. Robog előre a mese, várjuk a fehér ruhás lovagot a történetben, a késlekedésért kárpótol a megrendí-
tően szép Vaszilissza-Cár történet. A színjátszók fantasztikusan énekelnek és táncolnak, zúg a kórus, bor-
zongva hallgatjuk az aprócska teremben, talán elbírna eggyel nagyobb teret is az előadás. A remek karakte-
rek és egységes csapatjáték a produkció legfőbb erőssége. A zene mellett előkerül a bábszínház, a hangszeres
játék, az előadás legmegragadóbb jeleneteiben a humor is, végül együtt örülünk a hősök továbblépésének és
egymásra találásának.

Konstantinápoly – Kebabosok – rendezte: Völgyes Bendegúz

A darab szövegét is a rendező írta, Bizánc végnapjait képzelel el a palotában. Egy Aidosz nevű diplomata
szemszögéből látjuk a Keletrómai Császárság utolsó napjait, amikor a török szultán elfoglalja a várost, ezzel
eltörli a föld színéről a birodalmat. Remekül megírt párbeszédekkel néhol zseniális megoldásokkal vizsgál-
nak egy történelmi helyzetet, mely több szempontból Brecht és Dürrenmatt világát idézi fel. A dürrenmatti
párhuzamot különös fénybe helyezte a fesztivál negyedik napjának utolsó előadása, de erről majd később. Az
írott anyag erőnye a remekül megírt párbeszéd és a szerkezet, miközben kicsit tanácstalanul ültünk a fia
maradványait rejtegető politikus némajátékos jelenetein. (Az egész darab egy iskolai feladatról nőtt ki ma-
gát, Perényi Balázs adta feladatul több csoportnak, hogy hozzanak létre önálló színházi előadásokat, pro-
jektet.)

XXI. századi mesék – Óbudai Waldorf Gimnázium – rendezte: Buchwald Magdolna

Az Óbudai Waldorf Iskola diákszínpada előadásában régi meséket modernizáltak, nagy lendülettel és több-
kevesebb sikerrel. Kamaszokkal Grimm mesét játszani csak újraértelmezéssel, vagy feldolgozással lehetsé-
ges, ezt jól érezte a csapat és a rendező is, ám a megoldásokban csak részben tudtak kilépni a klasszikus me-
sejáték-helyzetből. Hamupipőke, Csipkerózsika és Piroska történetét végül is háromféle megközelítésben
láthattuk a színpadon. Először klasszikus analóg helyzetet láthattunk, a mesei helyzetet tették át a játszó-
k mai körülmények közé, másodjára igyekeztek modernizálni a mesét, netes elemekkel a virtuális világba helyez-
ték a történetet, harmadjára pedig egyfajta pszichologizálással a figurák elemzésével és újragondolással ta-
lálkozhattunk.

A szerencsétlen – Projekt – rendezte: Takács Olivér

Ki a szerencsétlen? Egy magzat sorsáról látunk láttelepet, mely stációiban végig vitt minket, nézőket egy
döntéshelyzeten, a fogantatástól az abortuszig. Az előadás a maga abszurd helyzeteiben egyszerre volt szívbe
markoló és mulatságos, közben sokféle színházi nyelvet felmutattak a színpadon – a bábszínházról a médián
keresztül egészen a kísérleti színházig, ahol egy nézőt kiválasztanak és megkötöznek, ezzel is kifejezve a fő-
szereplő kiszolgáltatottságát. A játék vége, az anyát és gyermekét mindvégig összekötő kötél groteszk „el-
nyisztorolása” után szívszorító, ahogy a szerencsétlen magzat összepakolja a jelenetek maradványait a min-
dent elnyelő nejlonszátkba és kiviszi maga után.

Zile nebune in Cluj – Kolozsvári hepaj – rendezte: Regös Simon

Egy fiatal kísérletező csapat Regös Simon vezetésével és rendezésében egy történelmi helyzetbe visz minket.
Amit bemutat és vizsgál, az a magyar történelem, de inkább a közép-európai történelem máig feldolgozatlan
és kibeszéletlen, lassan százéves fejezete. A trianoni béke életbe lépésének történelmi pillanatait láthatjuk
Kolozsvárott, ahol a rendező-író-narrátor Messire-ként felidézi azokat az alakokat, akik a régi Erdély történe-
tében hasonló válsághelyzetekben segíteni tudtak az országon. Most ugyanez a kísérlet nem sikerül, a város
(és vele az ország) elbukik, de a színházi kísérlet igenis sikeresnek mondható. Mi pedig ülünk a nézőtér-
en, végtelenül öregnek érezve magunk, s azon gondolkodunk, vajon tudják-e a játszó-
k, hogy milyen fontos ez a téma, és hogy mennyire nem tudunk még máig se beszélni róla.

Egy kicsit angyal legyen, egy kicsit démon – Dózsa dráma 11. f – rendezte: Benkovics Sándor, Kocsis Nán-
dor

A Dózsások előadása úgy kezdődik, mint egy hitét veszített csoport próbája, átöltöznek, de a késve érkezett

lányok az egészet leszólják, úgysem fog sikerülni. Ennek ellentmond a szereplők felkészültsége és alázata, ahogy végigjátsszák a jeleneteket, valamint a választott téma. Jelenetsorukban csak kiindulásként használják Wedekind *A tavasz ébredése* című darabját, így kerülhet bele Weöres *Pszichéje* és a Ghymes erotikus zenéje is. A lányok jól táncolnak, mozognak, kicsit a múltszázadelő életreform mozgásművészeit is felidézve, legalábbis a görög vázaalakos beállítások és a harmonikus mozgáskultúra erre emlékeztet. Az előadás a rendező szerint is a témával kapcsolatos szabad asszociációkra épít, ám mintha sem a zenei világban, sem pedig az előadóművészeti stílusok között nem kapnánk a nézőtérén elég kapaszkodót, hogy kihalljuk, pontosan mi köze a csoport tagjainak a műben feldolgozott problémákhoz, és miért így áll össze a mozaikos dramaturgia.

GY.I.K. – Kodály drámások – rendezte: Balla István

A Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola és Gimnázium drámái is a kamaszkorral foglalkoztak. Középiskolai színjátszócsoporthoz elsősorban a család és a kamasz mint „kortárs probléma” helyzetét vizsgálták etűdjátékukban, melynek címe: *GY.I.K.*, vagyis Gyakran Ismételt Kérdések. A saját életükből összeállított jelenetsor tényleg gyakori kamaszkori kérdéseket vet fel diákszínházi nézőpontból: sok humorral, ironiával és távolságtartással. Az életképek pontosan, de még kívülről kocogtatják a kamaszkor üveggömbjét, életről-halálról, pályaválasztásról, érettségiről, a saját élet lehetőségeiről szóló játékok számos kedves pillanattal ajándékoztak meg minket. Csak bátorítani tudtuk a csoportot a továbblépésnél a mélyítésre, a helyzetek árnyalására. A végén minden néző kis cédulát kapott, melyre felírhatta és bedobhatta saját kérdését.

Mrozek: *Szerenád* – Karalábé – rendezte: Mezey Gábor

A Mezey Gábor által vezetett VMG-s tizenegyedikes mozgáscsoport Mrozek *Szerenádját* dolgozta fel, nem csak mozgásszínházi elemekkel. Rókák ólálkodnak a baromfiudvar körül, a kakas óvó szava ellenére a tyúkok végzetszerűen közelítenek a rókák titkos világa felé. Már a „nemesnagys” csoportoknál láttunk lehetőségeket a mozgásos és a prózai elemek keveredésére egy előadáson belül, és erre tett izgalmas kísérletet ez a produkció is. A játékosok először asztalokból, székekből kialakítják a játék terét, miközben a két rókát játszó fiú szerepbelépésétől az ötletes tárgymozgatáson keresztül a baromfiudvar világának felépítéséig számos mesteri képet vonultatnak fel. A tér megteremtése után jöhet a történet, mely a megértéshez szöveges segítséget is kap az előadásban. Ugyanakkor kérdésként felmerülhet az a probléma, hogy egy alapvetően példázatszerű groteszk színdarabból miként lehet egy stilizált mozgásszínházi játékot létrehozni.

Életút-tours – Felmutassa csoport – rendezte: Pap Gábor

A tizenegyedikes VMG-s zenei részleg Pap Gábor és Bori-Várkonyi Ágnes által tervezett játékában egyfajta sorsjavító, sorsszerelő társaság vállalja, hogy három kisiklott ember életét megváltoztatja. A játék az előtérben indul, onnan jutunk be a színházi térbe, mely kétoldali elrendezésével – az egyik oldalon a játékosok, míg a másik, a hangsúlyosabb, színpad felé eső oldalon pedig a zenészek helyezkednek el. A nézők ide oda kapkodják a fejüket, néha eltévedve abban, mire is kellene figyelniük. A zenei elemek dramaturgiai funkciót is betöltenek, így lehet aláírni egy szerződést egyetlen hegedűvonással is. A dalokat régebbi előadásokból a közönség már ismeri, mégis új jelentést kapnak egy-egy történethez kapcsolódva. Megy előre a történet, közben kiderül, hogy aki a sorsot akarja befolyásolni, az számat kell, hogy vessen azzal, mi történik, ha nem sikerül a javítás. Az útkeresés, a sors és az általa adott lehetőségek kihasználása egyébként is kiemelt téma volt ezen a fesztiválon, a helyüket és útjukat kereső kamasz szereplők színjáték útján kutatják lehetőségeiket, elágazásaikat, igaz választásaikat – a színpadon és az életben egyaránt. A felelősségteljes döntésekről, a lehetőségekről keres kérdéseket és próbál válaszlehetőségeket adni ez az előadás, melynek a végén kidobnak minket ebből a zárt inkubátor világból, hogy végre éljük a saját életünket is.

Túlélni a tavaszt – VMG/KIMI MÉDIÁSOKK, rendezte: Mészáros Zsolt

A VMG média szakos színjátszói Wedekind darabjával foglalkoztak. Irigység, elfojtás, halálvágy, ébredő vágyak, főbiák, félelmek. A csoport szinte terápiaként boncolgatja a darabot, időnként csak a felszínt kapargatva, olykor mélyebbre találva önmagukban és a nézőtérén egyaránt. Remek karakterekkel, helyzetbe hozott színjátszókkal láthattunk egy drámás megközelítésű előadást. Igaz, a játékosok a VMG többi csapatához képest fiatalabbnak tündek, és látszik az is, hogy kevesebb színpadi gyakorlatuk és tapasztalatuk van, mégis, ott a gondolat, a téma, a szándék, csak még nem mernek beleállni a helyzetekbe. Vállalásuk így is érvényes tud lenni a színpadon.

Az ajtó – Átjárók – rendezte: Bolgár Kata és Puskás Veronika

Az ajtó címmel tanúi voltunk az egész fesztivál legoldottabb, legtöbb nevetést kiváltó és legegyszerűbb előadásához, tudván, hogy az egyszerűség és a könnyedség mind a színházban, mind pedig a cirkuszban a meseterek erénye és nem a kezdőké. Négy clown, két fiú és két lány játékát láthattuk, melynek poénjait csak azért nem szeretném lelőni, hátha e sorok olvasói is találkoznak majd színpadon velük. A két páros vetélkedését

derüvel és örömmel néztük: egyszerre voltak rendezői, dramaturgjai, társulatalapítói, szervezői, táncosai és bohócai az esendőségünkről tükröt tartó előadásuknak. A zenék használata jól kiegészítette a játékot, sokszor már a szabad asszociációk szintjéig juttatva el a közönséget. Az előadás után derült ki, hogy a számos mesteri geg ellenére a színpadi pofonhoz még kell egy kis gyakorlás a fiúknak.

A próba – Csehov projekt – rendezte: Kocsis Nándor

Csehov szövegeit vették elő *A próba* című előadás alkotói. Hasonló megközelítést már láthattunk a *Csordul-tig*-ban, ugyanakkor itt azzal is szembesülnünk kellett, hogy mennyire nehéz a játékosnak egy ilyen közeli térben hitelesen előadni egy színpadi szöveget. A kicsit színpadias hanghordozás, hangsúlyozás, a tárgyhasználat következtetlensége és a szűk tér nem tett jót a vállalásnak. Igen, a helyzetek itt is közelítenek a szereplők hétköznapi helyzeteihez, mégsem történik meg a két világ egymásra csúszása. Nem tudjuk, mikor vagyunk jeleneten belül vagy kívül, de ez, persze, sokszor így van az életben is. Elkezd működni a játszóban a, s már nem tudják megkülönböztetni, hogy a saját életüket, vagy a figura életét élik, mondják hétköznapijokban. A „próbától próbáig” tartó élet gondolata saját kamaszkorunkba repít vissza a nézőtérre, ezzel is szimpatikussá téve a helyenként sajnos megdöccenő előadást.

Valami szépet! – VMG/KIMI 11.d. – rendezte: Meleg Gábor

Valami szépet! Mármint, hogy hazudjunk valami szépet. Meleg Gábor drámái sok más diákszínjátszó csoporthoz hasonlóan a kamaszkort járták körbe mesteri etűdsorukkal. Az előadásban a kezdetektől az emberi élet végéig bejárták az emberi kapcsolatok és kamaszkori helyzetek bugyrait. A több szálon futó történetben egyszerre vannak groteszk és megrendítő pillanatok, mint a szerepcserés gyerek-szülő jelenetben vagy a nagymama halálában. Generációk közti különbségek, nemek és igenek közötti vergődések, életlehetőségek és élet-lehetetlenségek, elhallgatott, befejezetlen beszélgetések sora mind arról győzt meg minket, ezek a mai nagy kamaszok sokkal többet tudnak megmutatni a világból, mint azt, mondjuk, a felnőtt világ feltételezi róluk.

Ami jár, az jár – VMG/KIMI 11.d. – rendezte: Golden Dániel

Ami jár, az jár – mondják a VMG-s tizenegyedikesek, Golden Dániel vezetésével, és egy életjátékszerű színpadi világot tárnak elénk. Felmutatnak négy – különböző élethelyzetben lévő – családot: egy értelmiségit, egy munkásfamíliát, egy ódivatú férfigyűlölő közösséget, és egy celebszerű családszerűséget. A négy világ bemutatása sokat elárul a játékos világképéről és bravúros helyzetteremtési és elemzési képességéről. Pillanatokra mégis olyannak tűnnek, mint akik egy szerepjátékos délután során vállaltan felnőtteket játszanak. Bár még egy kicsit lötyög rajtuk a ruha, a közvetítés ereje már erős, csak az életkor és a rutin hiányzik hozzá. A történet előre haladtával a szálak összekapcsolódnak, a jól elkapott és erős karakterek végigvezetnek minket a történeteken, melynek végén mindenkit elér a végzet.

A nagy Romulus – VMG/KIMI 12. d. – rendezte: Papp Dániel

A négynapos fesztivál utolsó előadása Dürrenmatt *A nagy Romulus*-a visszaidézi Konstantinápoly végítéletét. Nem csak a játékos azonossága, hanem a téma is ismerős – világok süllyednek el, s a pusztulás közben az uralkodó már maga sem hiszi, hogy irányítani tudná az eseményeket. „Aki el akarja kerülni a nagy botrányt, jobb, ha rendez egy kisebbet – vallja a császár, jóstyúkokkal körülvéve magát, miközben a palotába múkincsgyűjtőt hív, hogy pénzzé tegye maradék értékeit. Stop Germánia – hangzik az áthallásos jelmondat, de senki nem tud semmit tenni. A császár is tehetetlenül várja a véget, miközben az egész birodalom lassan átöltözik tógából hosszú nadrágba a germán divat szerint. A szövegek aktualizáltak, a songok remek, az egész úgy, ahogy van diákos, aktuális és jó. Az itt szereplő fiatalok legalább három különböző formációban játszottak a két nap során, megmutatták magukat kísérleti produkciókban, mozgásszínházban, etűdökben, és most egy igazi groteszk nagyszínpadi játékban is. Nem csak a diákok együttműködése volt példaértékű, hanem a tanárok koprodukciója is az előadás létrehozása érdekében.

Laza zárógondolat

Négy nap gyönyörű diákszínjátszás, ezt írtam az eredményhirdetés közben Formanek Csabával készített szelfi alá. Most sem tudom pontosabban megfogalmazni. Műhelyeket láthattam, megismerkedhettem olyan iskolai csoportokkal, akik épp csak belekóstoltak a diákszínjátszásba, és voltak olyanok, akik a színházat már szinte hivatásos szinten tudják. Találkoztam olyan fiatalokkal, akik még keresik a helyüket, és olyanokkal is, akik már céljuk felé tartanak, csak még az nem biztos, hogy ezt íróként, színészként, táncosként, rendezőként vagy pedagógusként fogják elérni.